

ПАТЭНЦЫЯЛ ВЯЛІКІ

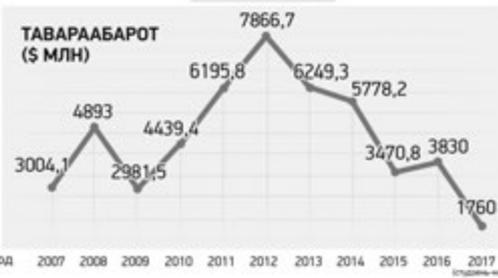
Як ужо паведамлялася, Прэзідэнт Беларусі Александр Лукашэнка накіраваўся з афіцыйнымі візітамі ва Украіну. Адно з пытанняў парадку дня візіту — абмеркаванне з Прэзідэнтам Украіны Пятром Парашэнкам развіцця двухбаковага супрацоўніцтва, у тым ліку гандлёва-эканамічнага.

БЕЛАРУСЬ – УКРАІНА: гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва

Украіна ў 2016 годзе заняла другое месца сярод гандлёвых партнёраў Беларусі па аб'ёме тавараабароту і экспарту.

Тавараабарот Беларусі з Украінай па выніках 2016 года павялічыўся на 10,5%

БЕЛАРУСЬ ПАСТАЎЛЯЕ ВА УКРАІНУ	УКРАІНА ПАСТАЎЛЯЕ Ў БЕЛАРУСЬ
карбовыя тавары	абсталяванне і транспартныя сродкі
чорныя і калеровыя металы	прадукцыя хімічнай прамысловасці
мінеральныя прадукты	мінеральныя прадукты
машыны, абсталяванне і транспартныя сродкі	прадукты харчавання

Крыніца: МЗС Беларусі, Белстат © Інфрафіна

Прысутнасць айчынных ІТ-кампаній у ЗША пашыраецца

Аб'ём «лічбавага» экспарту ў ЗША па выніках 2017 года павінен вырасці на 20% і тым самым перавысіць адзнаку ў 450 млн долараў.

Паводле слоў часовага паверанага ў справах Беларусі ў ЗША Паўла ШЫДЛОУСКАГА, летась аб'ём экспарту паслуг у ЗША склаў 400 млн долараў, 95% з якіх прыходзіліся на сферу інфармацыйных тэхналогій. Ён таксама адзначае, што ўсё больш прадстаўнікоў ІТ-бізнесу з Беларусі выходзяць на амерыканскі рынак. Іх агульнай тэндэнцыяй з'яўляецца арыентаванасць на работу ў кірунку стварэння ўласнага праграмнага прадукту, а не аказання аўтсорсінгавых паслуг. Станоўчай тэндэнцыяй у развіцці супрацоўніцтва дзвюх краін таксама з'яўляецца і тое, што на нацыянальнай экспазіцыі Беларусі ў Маямі дзеляваў супольнасць ЗША і кіраўнікі ўстаноў адукацыі праявілі цікавасць да наладжвання кантактаў у ІТ-сферы.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. kryzhevich@vziazda.by

■ Парламенцкі дзённік

ВЫНІКІ МАДЭРНИЗАЦЫІ

падвёў Міхаіл Мясніковіч падчас рабочай паездкі ў Брэсцкую вобласць

Учора старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Міхаіл Мясніковіч асабіста ацаніў абнаўленне Баранавіцкага вытворчага баваяўнянага аб'яднання. Затым ён пераехаў у Ляхавічы, дзе правёў прыём грамадзян.

— Праект мадэрнізацыі аб'яднання досыць эфектыўны, вынікі добрыя. Летась тэмп росту па аб'ёмах вытворчасці і продажаў быў каля 125%, экспарт выраб больш чым на 30%. За першае паўгоддзе 2017-га аб'ёмы прыраслі яшчэ на 30%, экспарт — у 1,6 раза да такога ж перыяду 2016 года. Гэта сведчыць пра тое, што прадукцыя запатрабавана як на ўнутраным, так і на знешніх рынках, — адзначаў Міхаіл Мясніковіч.

На нарадзе, якую правёў старшыня Савета Рэспублікі, разгледзілі фінансавыя магчымасці прадпрыемства ў 2018 і 2019 гадах. Адзін з асноўных выдаткаў — крэдыт на мадэрнізацыю, які неабходна будзе за гэты час пагасіць. Па ўказе ў абнаўленне Баранавіцкага ВБА было ўкладзена 20 млн еўра, яшчэ каля 10 млн еўра прадпрыемства прыцягнула самастойна. Зараз БВБА выйшла на ўстойлівы эканамічны ўзровень: каля траціны прадукцыі аб'ёмаў 2018 года ўжо законтрактавана. У планах — нарасціць аб'ёмы швейнай вытворчасці і вырабляць касцюмныя і кашульняныя тканіны.

На прыёме да Міхаіла Мясніковіча ў Ляхавічах прыйшло пяць чалавек. Старшыня Савета Рэспублікі адзначаў, што практычна ўсе пытанні можна было б вырашыць на мясцовым узроўні, але некаторыя кіраўнікі баяцца браць на сябе адказнасць.

Да таго ж Міхаіл Мясніковіч паведаміў, што зараз заканчваецца падрыхтоўка шэрагу нарматыўна-прававых актаў, якія дазвolyць спрасціць адміністрацыйныя працэдуры па выдзенні бізнесу. Удасканаліць, магчыма, і інвестыцыйнае заканадаўства, каб стварыць больш камфортныя ўмовы для тых, хто жадае ўкладваць грошы ў беларускія прадпрыемствы.

УМАЦАВАННЕ КАНТАКТАЎ

Уладзімір Андрэйчанка прапанаваў актывізаваць адносіны з іранскімі парламентарыямі

Пра гэта ішла размова падчас сустрэчы старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Уладзіміра Андрэйчанкі з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Ірана ў Беларусі Мастофой Авейсі.

Спікер ніжняй палаты нагадаў, што для пашырэння двухбаковага супрацоўніцтва была створана рабочая група. Ён адзначаў: «На мой погляд, дэпутаты гэтай групы не падключаны да работы змешанай беларуска-іранскай камісіі па эканамічным супрацоўніцтве. А гэта трэба было б зрабіць абавязкова. Тое будзе толькі на карысць і Беларусі, і Ірану».

Патэнцыял для развіцця існуе і ў міжрэгіянальным супрацоўніцтве, у тым ліку па лініі гарадоў-пабрацімаў. Ужо ёсць прыклады заключэння двухбаковых дагавораў паміж рэгіёнамі, але плённай работы пакуль не назіраецца.

Налета Беларусі ў Іран будзе святкаваць 25-годдзе ўсталявання дыпламатычных адносін. Можна адзначыць пэўныя поспехі ў эканоміцы за гэты час. За чатыры месяцы гэтага года тавараабарот склаў \$48 млн, у той час як за ўвесь 2016 год гэты паказчык ненашмат перавысіў \$50 млн.

Уладзімір Андрэйчанка павінаваў Мастофу Авейсі з пачаткам яго дыпламатычнай місіі ў Беларусі і пажадаў, каб работа дыпламата была плённай.

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@vziazda.by

■ Прарыў у фармацэўтыцы

ЛЕКІ, ЯКІХ У НАС ЯШЧЭ НЕ БЫЛО

У Бешанковічах Віцебскай вобласці адбылося афіцыйнае адкрыццё міжнароднага навукова-вытворчага комплексу «Націвіта», скіраванага на выраб і вывад на рынак сучасных генерычных прэпаратаў і біяаналагаў, а таксама на ўдзел у распрацоўцы і рэгістрацыі абсалютна новых — прарыўных — інавацыйных прэпаратаў, якія істотна змяняць тэрапію цяжкіх анкалагічных захворванняў — раку малочнай залозы, лёгкіх, страўніка, скуры і іншых. Сёлета плануецца пачаць рэгістрацыю лекавых сродкаў у краінах Еўрасаюза.

Такой вытворчасці няма больш нідзе ў нашай краіне. Яна называецца ізаляванай, таму што фактычна аператар на лініі і актыўныя рэчывы не ўзаемадзейнічаюць адно з адным, а кантактуюць праз камп'ютар ды абсталяванне. Ізаляваныя ўчасткі вытворчасці лекавых прэпаратаў ёсць і на некаторых іншых фармпрадпрыемствах, аднак ізаляцыя «ад» і «да» — гэта ўпершыню.

Сучасны высокатэхналагічны комплекс спраектаваны і створаны з удзелам экспертаў-кансультантаў краін Еўрапейскага саюза і СНД. «Націвіта» вырабляе лекавыя сродкі — у таблетаванай, капсульнай і вадкай формах — па поўным цыкле паводле патрабаванняў еўрапейскага стандарту GMP.

ФОТА БЕЛТА

— Мы хацелі мець вытворчасць паводле міжнародных стандартаў і арыентавацца на знешні рынак, — адзначае старшыня савета дырэктараў СТАА «Націвіта» Аляксей СЫЧОЎ. — У зоне нашых інтарэсаў выраб інавацыйных прадуктаў — біяаналагаў і першых генерыкаў, што дазволіць эканоміць грашовыя рэсурсы. Паколькі ў Еўрасаюзе іншыя патрабаванні да рэгістрацыі, чым у Беларусі, то мы цяпер актыўна працуем над рэгістрацыйнымі дасье сямі прадуктаў, якія плануем да канца года асвоіць па поўным цыкле. У першую чаргу яны будуць рэгістравацца ў Славакіі, а далей у іншых еўрапейскіх краінах. На снежань — студзень запланавана інспекцыя агенцтва лекаў Славакіі, пасля чаго першыя тры прадукты будуць пададзены на рэгістрацыю ў гэтай краіне. Акрамя таго, на ўзроўні ўрадаў нашых краін падтрымліваецца сумесны навуковы праект па распрацоўцы персаніфікаваных вакцын для прафілактыкі і лячэння раку лёгкага і малочнай залозы. Магчымасць стварэння індывідуальных вакцын у комплексе са стандартнай схемай лячэння дазваляе дабіцца лепшага выніку. Па раку малочнай залозы ўжо зараз можна прагназаваць рост выпадкаў адсутнасці рэцыдываў у 2—3 разы. «Націвіта» рэалізуе гэты праект разам з РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі, Віцебскім медуніверсітэтам і славацкім навукова-даследчым цэнтрам BioMed...

Другі праект — развіццё і ўкараненне тэхналогіі геннай тэрапіі пухліннага працэсу. Наогул у свеце толькі дзве краіны праводзяць сёння даследаванні падобнага кшталту — Кітай і Японія. Размова ідзе пра стварэнне персаніфікаваных вакцын з выкарыстаннем геннай інжынерыі. З дапамогай спецыяльнай сістэмы рэдагавання геному можна аднавіць «паламаны» геном і спыніць рост пухліны і метастазаў, што разам з прымяненнем стандартнага супрацьпухліннага лячэння істотна падоўжыць жыццё.

Сумесна з Віцебскім медуніверсітэтам «Націвіта» стварае таксама фармацэўтычны кластар і цэнтр фармдаследаванняў. З'яўляцца цэнтр даклінічных іспытаў, віварый, лабараторыі малага хімічнага сінтэзу, інжынірынгавы цэнтр для адпрацоўкі вытворчых тэхналогій, працягне развіццё сучаснага лабараторыя, дзе можна будзе праводзіць аналізы кантролю якасці па ўнікальных для краіны метадыках. Сёлета фармкластар атрымае дзяржаўнае фінансаванне ў памеры 1 млн еўра. У кампаніі спадзяюцца, што дзяржава і надалей будзе актыўна падтрымліваць праекты, звязаныя з развіццём навукі, навуковымі даследаваннямі.

— У грамадстве замацаваўся стэрэатып, што айчынная горшае, чым выраблена ў Еўропе. Усё залежыць ад абсталявання, ад таго, як адладжаны працэс вытворчасці, — кажа Аляксей Сычоў. — Акрамя таго, за апошнія гадоў дзесць тэхналогія настолькі змяніліся, што ў сучасных умовах можна вырабіць першы генерык нават больш якасны, чым арыгінальны прэпарат, запатэнтаваны 10—20 гадоў таму...

Лекавыя прэпараты дзеляцца, як вядома, на арыгінальныя і генерычныя, або джэнерычныя. Генерык — гэта падобны на арыгінал прадукт. Розніца паміж імі толькі ў тым, што арыгінальны мае патэнтную абарону. У сярэднім патэнт дзейнічае з моманту падачы дакументаў каля 15—20 гадоў. Усе краіны свету зацікаўлены ў з'яўленні генерыкаў, таму што гэта зніжэнне нагрузкі на бюджэт. Такім чынам у нашай краіне стала магчымым рэгістраваць і прымяняць прадукты, якія раней не прымяняліся з-за свайго высокага кошту.

Святлана БАРЫСЕНКА. protas@vziazda.by

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Арабская чацвёрка ўдвая ўрэзала спіс патрабаванняў да Катара

Чацвёрка арабскіх краін, якія разарвалі дыпламатычныя адносіны з Катарам і ўзначалілі байкот супраць яго, больш не настойвае на выкананні дзяржавай 13 патрабаванняў, прад'яўленых яму ў мінулым месяцы ў форме ультыматуму. Цяпер Саудаўская Аравія, Аб'яднаныя Арабскія Эміраты, Бахрэйн і Егіпет хочуць ад Дохі захавання шасці агульных прынцыпаў. У гэтыя патрабаванні ўваходзяць абавязальнасць па барацьбе з тэрарызмам і экстрэмізмам, а таксама спыненне актаў правакацыі і падбукторвання. Як заявілі ў ААН, на ўтрыманне жыхароў, якія застаюцца па-за межамі горада пасля яго вызвалення, можа спатрэбіцца да 450 мільёнаў долараў. Па звестках арганізацыі, на аднаўленне базавай інфраструктуры Масула прыйдзеца выдаткаваць 1 мільярд долараў ЗША.

Пры ўзяцці Масула загінула 40 тысяч мірных жыхароў

Больш за 40 тысяч мірных жыхароў загінула падчас бітваў за вызваленне іракскага горада Масула ад баевікоў «Ісламскай дзяржавы», піша газета Independent са спасылкай на інфармацыю курдскай разведкі. Адзначаецца, што месцічы сталі ахвярамі баевікоў, іракскіх войскаў, а таксама авіяабстрэлаў. Як заявілі ў ААН, на ўтрыманне жыхароў, якія застаюцца па-за межамі горада пасля яго вызвалення, можа спатрэбіцца да 450 мільёнаў долараў. Па звестках арганізацыі, на аднаўленне базавай інфраструктуры Масула прыйдзеца выдаткаваць 1 мільярд долараў ЗША.

Урад Калумбіі ў поўным складзе падаў у адстаўку

Кабінет міністраў прэзідэнта Калумбіі Хуана Мануэля Сантаса ў поўным складзе падаў у адстаўку, каб дапамагчы кіраўніку дзяржавы сфарміраваць новую каманду. Як заявіў генеральны сакратар адміністрацыі прэзідэнта Альфонса Прада, прэзідэнт паведамілі пра рашэнне ў лісце, падпісаным усімі міністрамі, кіраўнікамі адміністрацыйных ведамстваў і іншымі высокапастаўленымі службовымі асобамі. Сам прэзідэнт яшчэ не паведаміў, хто з міністраў пакіне сваю пасаду.

Улады Гаіці пачалі аднаўленне распушчанай больш за 20 гадоў таму арміі

Армія Гаіці была распушчана ў 1995 годзе па загадзе прэзідэнта Жан-Бертрана Арыстыды, які за чатыры гады да таго быў скінуты ў выніку ваеннага перавароту. З таго часу за бяспеку адказвае нацыянальная паліцыя, якая налічвае каля 15 тысяч чалавек. У пачатку ліпеня міністр нацыянальнай абароны Гаіці Эрве Дэні паведаміў пра намер узвядзе ўзброеныя сілы. Плануецца, што новая армія будзе складацца з 500 чалавек ва ўзросце ад 18 да 25 гадоў. Прэзідэнт Гаіці Жавенэль Маіз падтрымаў ідэю стварэння арміі. Між тым праціўнікі гэтага рашэння сцвярджаюць, што ўзброеныя сілы стануць дадатковай нагрузкай на бюджэт краіны, якога і так не хапае на забеспячэнне адукацыі і аховы здароўя, а таксама ўтрыманне нацыянальнай паліцыі.

